

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษา ความต้องการของประชาชนในการพัฒนาตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาความต้องการของประชาชนในการพัฒนาตำบล ตามกรอบแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว และศึกษาแนวทางในการพัฒนาตำบลซึ่งจะได้จากกระบวนการศึกษาค้นคว้าและการตอบแบบสอบถาม จากข้อเสนอแนะของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อนำผลจากแบบสอบถามมาประมวลวิเคราะห์ ปรับปรุงหาแนวทางในการพัฒนาตำบลหนองบัว ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานด้านวิชาการ งานวิจัย และข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการสร้างแบบสอบถาม และกำหนดแนวทางในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. วิธีการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

1. ประชากร

ประชากรในการศึกษา คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนในตำบลหนองบัว 11 หมู่บ้าน จำนวน 1,818 ครัวเรือน ดังนี้

ตาราง 2 ประชากรในการศึกษา

หมู่ที่	หมู่บ้าน	หัวหน้าครัวเรือน(คน)
1	นาดอกไม้	67
2	นาโพธิ์	102
3	โสกม่วง	171
4	คอนคู	256
5	นาฝ้าย	182
6	บะยาว	218
7	หนองบัว	220
8	หนองบัว	202
9	บะยาว	146
10	หนองบัว	113
11	หนองบัว	141
	รวมทั้งสิ้น	1,818

ที่มา : กระทรวงมหาดไทย. 2553 : 34

2 กลุ่มตัวอย่าง คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนในตำบลหนองบัว 11 หมู่บ้าน จำนวน 328 คนซึ่งได้จากการสุ่ม ดังนี้

2.1 ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ ยามาเน่ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นในการศึกษา

ครั้งนี้ยอมรับให้เกิดขึ้นร้อยละ 0.05 แทนค่าในสูตรขนาดตัวอย่าง

$$(n) = \frac{1,818}{1 + [1,818 (0.05)^2]} = 327.86$$

สรุปได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 328 คน และหาสัดส่วนจากกลุ่มประชากรด้วยการสุ่มตัวอย่างจำนวนประชากรโดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ดังตารางที่ 3

ตาราง 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าครัวเรือนของหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ที่ใช้ในการศึกษา

หมู่ที่	บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	นาดอกไม้	67	12
2	นาโพธิ์	102	19
3	โสภม่วง	171	31
4	คอนคู	256	46
5	นาฝาย	182	33
6	บะยาว	218	39
7	หนองบัว	220	40
8	หนองบัว	202	36
9	บะยาว	146	26
10	หนองบัว	113	20
11	หนองบัว	141	26
	รวม	1,818	328

2.2 เมื่อผู้ศึกษาได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้านแล้ว ผู้ศึกษาทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อหาตัวแทนโดยการจับสลากตามบ้านเลขที่ เพื่อเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามระดับความต้องการของประชาชนในการพัฒนาตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาโดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ หมู่บ้าน อายุ และรายได้

ส่วนที่ 2 คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งสอบถามระดับความต้องการของประชาชนในการพัฒนาตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว

อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น และ สอบถามข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น โดยแยกโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ให้ครอบคลุมยุทธศาสตร์การพัฒนา จำนวน 6 ยุทธศาสตร์ รวม 32 ข้อ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาทุนมนุษย์และสังคมที่มีคุณภาพ จำนวน 7 ข้อ
2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาการแก้ไขปัญหาความยากจน จำนวน 4 ข้อ
3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองและชุมชนน่าอยู่ จำนวน 6 ข้อ
4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจระดับฐานราก การค้า และการลงทุน จำนวน 5 ข้อ
5. ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 ข้อ
6. ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี จำนวน 5 ข้อ

โดยมีระดับความความต้องการ ดังนี้

- 5 หมายถึง ความต้องการให้พัฒนา มากที่สุด
- 4 หมายถึง ความต้องการให้พัฒนา มาก
- 3 หมายถึง ความต้องการให้พัฒนา ปานกลาง
- 2 หมายถึง ความต้องการให้พัฒนา น้อย
- 1 หมายถึง ความต้องการให้พัฒนา น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาตำบลตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาตามความต้องการของประชาชนองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น

วิธีการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ

1. วิธีการสร้างเครื่องมือ

โดยผู้ศึกษามีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร เกี่ยวกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาสามปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว การสร้างแบบสอบถาม สถิติและการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับความต้องการของประชาชนในการพัฒนาตำบล และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

1.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามให้ครอบคลุมคำถามของการศึกษา

ค้นคว้า

1.3 กำหนดรายละเอียดประเด็นในเก็บรวบรวมข้อมูลในแบบสอบถาม เสนอต่อ
อาจารย์ที่ปรึกษา

1.4 สร้างข้อคำถามและรายละเอียดในแบบสอบถาม

1.5 เสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้อง
ด้านองค์ประกอบ ด้านเนื้อหา การใช้ภาษา ความครอบคลุม

1.6 ปรับปรุงข้อคำถามรายละเอียด ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. การตรวจสอบเครื่องมือ

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน
เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
โดยหาค่าความสอดคล้องของข้อคำถาม (Item of Objective Congruence หรือ IOC) (ลิวัน สายยศ
และอังคณา สายยศ. 2539 : 249) โดยกำหนดให้

เห็นด้วย มีค่าเท่ากับ + 1

ไม่แน่ใจ มีค่าเท่ากับ 0

ไม่เห็นด้วย มีค่าเท่ากับ - 1

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

2.1.1 นางประยูร ชันกลีกรรม ครูชำนาญการ โรงเรียนชุมชนหนองบัว
อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น วุฒิการศึกษาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและความถูกต้องของภาษา

2.1.2 นางจารุพร รุทเทวิน ครูวิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนศรีกระนวนวิทยาคม
อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น วุฒิการศึกษาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ศึกษา)
ผู้เชี่ยวชาญด้านความถูกต้องของแบบสอบถาม และการออกแบบการวิจัย

2.1.3 พันจ่าเอกสำราญ บุญลือ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 เทศบาล
ตำบลมะเอี อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การเมือง
การปกครอง) ตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ผู้เชี่ยวชาญด้านโครงสร้างเนื้อหาใน
งานศึกษาค้นคว้า

2.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วหาค่า IOC ผล
ความสอดคล้องมีค่า 1 ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชาชนตำบลโนนหม่อง อำเภอบ้านฝาง
จังหวัดขอนแก่น จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร เพื่อทำการหา

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อย่างง่าย (Item-Total Correlation) รายข้อได้ระหว่าง 0.34 - 0.88 และหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

2.3 นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอบ้านฝาง จังหวัดขอนแก่น เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้ศึกษาทำหนังสือขออนุญาตผู้นำหมู่บ้าน ถึงผู้นำหมู่บ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน
3. ผู้ศึกษาแต่งตั้งผู้ช่วยศึกษาในการเก็บข้อมูล จำนวน 3 คน ต่อหนึ่งหมู่บ้าน ประกอบด้วย สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ 2 ท่าน ผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน เพื่อนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแจกจุดประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และลงเก็บข้อมูลตามจำนวนหมู่บ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน ตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้เลือก
4. ผู้ศึกษาและผู้ช่วยผู้ศึกษาคำเนินการเก็บแบบสอบถามคืนจากกลุ่มประชากรตัวอย่างครบตามจำนวนคิดเป็นร้อยละร้อย โดยออกเป็นดำเนินการแล้วเสร็จภายในเดือน เมษายน พ.ศ. 2553

การวิเคราะห์ข้อมูล

เกณฑ์การแบ่งช่วงชั้นคะแนนจากจำนวนระดับชั้นเท่ากับ 5 ชั้น (คะแนนจาก 1 ถึง 5) จำนวนได้จากสูตรนี้

$$\begin{aligned}
 &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

จะนั้นในแต่ละช่องคะแนนของระดับชั้น จะเท่ากับ 0.8 คิดเป็นเกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนในแต่ละระดับชั้น จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้ศึกษาได้กำหนดการแปลความหมาย ระดับของความต้องการของประชาชนในการพัฒนาตำบล ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว ดังนี้

- ระดับคะแนน 1.00-1.80 หมายถึง ความต้องการพัฒนา ระดับน้อยที่สุด
- ระดับคะแนน 1.81-2.60 หมายถึง ความต้องการพัฒนา ระดับน้อย
- ระดับคะแนน 2.61-3.40 หมายถึง ความต้องการพัฒนา ระดับปานกลาง
- ระดับคะแนน 3.41-4.20 หมายถึง ความต้องการพัฒนา ระดับมาก
- ระดับคะแนน 4.21-5.00 หมายถึง ความต้องการพัฒนา ระดับมากที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ใช้ค่า IOC เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม และการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่ และสถิติร้อยละ เมื่อได้รับแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง (หัวหน้าครัวเรือน) เรียบร้อยแล้วผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ข้อมูลทั้งหมด จากนั้นนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาประมวลผลข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความต้องการพัฒนา ของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเทียบหาระดับความต้องการพัฒนา ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ความต้องการพัฒนา มากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ความต้องการพัฒนา มาก
- ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ความต้องการพัฒนา ปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ความต้องการพัฒนา น้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ความต้องการพัฒนา น้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์แบบแจกแจงความถี่สำหรับคำถามแบบปลายเปิด และอธิบายลักษณะเป็นเชิงพรรณนา